

تأثیر دوازده هفته تمرین هوازی بر بیان ژن ABCG1 زنان چاق کم تحرک

اصغر توفیقی^۱، سولماز بابایی^{۲*}

۱- استادیار دانشگاه ارومیه

۲- دانشجوی دکتری فیزیولوژی ورزشی دانشگاه ارومیه

* نشانی نویسنده مسئول: آذربایجان غربی، ارومیه، دانشگاه ارومیه، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

Email: so_babaei@yahoo.com

پذیرش: ۹۲/۱۱/۲۲

اصلاح: ۹۲/۱۱/۱۲

وصول: ۹۲/۸/۱۵

چکیده

مقدمه و هدف: پروتئین انتقال دهنده غشایی ABCG1 (ATP Binding Cassette transporter G1) به عنوان یک واسطه کلیدی در تحویل کلسترول از ماکروفازهای غنی از لیپید به آپو لیپوپروتئین A است که یکی از مراحل انتقال معکوس کلسترول در بدن و مرحله قطعی در جلوگیری از آترواسکلروز می باشد. افزایش بیان ABCG1 ممکن است مانع از تشکیل ماکروفازهای غنی از لیپید شود و به دنبال آن خطر بروز آترواسکلروز کاهش یابد. نتایج مطالعات به روشنی نشان می دهد که انتقال دهنده ABCG1 مسئول ساخت و فرم دهی ذرات HDL-C بوده و به همین دلیل در جلوگیری از گسترش بیماری قلبی عروقی نقش دارد. هدف از تحقیق حاضر بررسی اثر دوازده هفته تمرین منظم ورزشی بر بیان ژن ABCG1 در زنان چاق کم تحرک می باشد.

روش شناسی: ۳۶ زن سالم در تحقیق شرکت کردند و بطور تصادفی در دو گروه شاهد (۱۸ نفر) و گروه تجربی (۱۸ نفر) با (دامنه سنی ۳۰-۳۵ و شاخص توده بدنی بزرگتر از ۳۰ (کیلوگرم بر متر مربع))، تقسیم شدند. برنامه تمرین ورزشی ۱۲ هفته با شدت ۷۵-۶۵ درصد ضربان قلب ذخیره بود این تمرینات سه جلسه در هفته و هر جلسه به مدت ۶۰-۵۵ دقیقه اجرا شد. از تمامی آزمودنی ها در ۴۸ ساعت قبل و بعد از انجام برنامه تمرینی خون گیری به عمل آمد. بررسی بیان mRNA ژن ABCG1 آزمودنی ها با استفاده از روش Semi-quantitative-RT-PCR انجام شد. و اطلاعات به وسیله آزمون تی تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: نتایج نشان داد که گروه تجربی، در نتیجه تمرین افزایش معنی داری در بیان mRNA ژن ABCG1 در مقایسه با گروه شاهد تجربه کردند. **بحث و نتیجه گیری:** بر اساس یافته های تحقیق حاضر می توان چنین نتیجه گیری کرد که تمرین هوازی می تواند با افزایش در بیان mRNA ژن ABCG1 زنان چاق نقش مؤثری در پیشگیری از بیماری های قلب و عروق داشته باشد.

واژه های کلیدی: ژن ABCG1، زنان چاق، تمرینات هوازی

مقدمه

معکوس بین مقادیر HDL پلاسما و خط آترواسکلروزیس نشان دهنده نقش HDL و گیرنده های آن (Apo A-I و Apo A-II) در پذیرش و انتقال کلسترول است (۴). برداشت کلسترول های اضافی به وسیله HDL و آپولیپوپروتئین A-I یکی از مهمترین سازوکارهای محافظتی HDL در مقابل آتروسکلروزیس می باشد (۵).

بیماری های قلبی-عروقی به ویژه آترواسکلروز در دهه اخیر افزایش زیادی داشته است و با افزایش میزان لیپوپروتئین کم چگال (LDL-C) و لیپوپروتئین بسیار کم چگال (VLDL-C) پلاسما رابطه مستقیم و با لیپوپروتئین پر چگال (HDL-C) رابطه معکوس دارد (۱، ۲، ۳). رابطه

آپوپتوزیز در این بافت‌ها می‌شود (۵). به همین دلیل تلاش برای درک فعال کننده‌های این ژن احتمالا می‌تواند برای پیشگیری از آترواسکلروز بسیار سودمند باشد (۱۴). در سال‌های اخیر چندین تحقیق در مورد خانواده ABC انجام شده است که از آن جمله می‌توان به تحقیق هوانگ و همکاران اشاره کرد که تاثیر فعالیت بدنی را بصورت عمومی بر بیان ژن ABCA1 بررسی کردند و به این نتیجه رسیدند که تمرینات هوازی باعث افزایش بیان ژن ABCA1 می‌شود (۲۷). در تحقیق دیگری، قنبری نیاکی تاثیر تمرین تک جلسه‌ای مقاومتی را با سه شدت مختلف بر بیان ژن ABCA1 لنفوسیت های خون بررسی کرد و به این نتیجه دست یافت که تمرینات مقاومتی باعث افزایش بیان mRNA ژن ABCA1 می‌شود (۱۶). سرانجام در آخرین تحقیق منتشر شده در این زمینه رشیدلمیر و همکارانش به بررسی تاثیر هشت هفته تمرینات کشتی و تمرینات دایره‌ای مبتنی بر فنون کشتی بر بیان ژن ABCA1 لنفوسیت پرداختند و گزارش کردند که انجام تمرینات بی‌هوازی همچون تمرینات هوازی باعث افزایش بیان ژن ABCA1 می‌شود (۱۷). تا کنون مقالات اندکی به بررسی تاثیر تمرین بر بیان ژن ABCG1 در نمونه های انسانی پرداخته اند، به همین دلیل نیاز بررسی این موضوع در نمونه های انسانی به روش غیر تهاجمی احساس می‌شود (۱۸، ۱۷). هدف محققان در پژوهش حاضر تاثیر دوازده هفته تمرین هوازی بر بیان ژن ABCG1 در زنان چاق کم تحرک بوده است.

روش‌شناسی

طرح تحقیق حاضر دو گروهی با پیش آزمون و پس آزمون و از نوع تحقیقات نیمه تجربی بود. در ابتدا با نصب اعلامیه‌های فراخوان، افراد چاق یا دارای اضافه وزن که مایل به اجرای تمرینات ورزشی برای تعدیل وزن خود بوده و به یکی از مجموعه‌های ورزشی شهرستان ارومیه مراجعه کرده بودند، توسط پژوهشگر شناسایی شدند و در

انتقال معکوس کلسترول (RCT) فرآیندی است که در آن کلسترول‌های اضافی از بافت‌های محیطی به کبد برگردانده می‌شوند تا در آن جا تجزیه و دفع شوند. این فرآیند از چسبیدن ماکروفاژهای کلسترول دار به دیواره‌های سلول‌ها و سرخرگ‌ها جلوگیری می‌کند (۶، ۵). فرآیند انتقال معکوس کلسترول توسط ناقل های ABC میانجی‌گری می‌شود (۶). ABC ها بر حسب آرای و توالی به دسته‌های جداگانه A-G تقسیم بندی می‌شوند. همه‌ی آن‌ها به جز (2) G نقش مهمی در فرآیند انتقال معکوس کلسترول ایفا می‌کنند (۵) ژن ABCA1 اولین و بارزترین عضو خانواده انتقال‌دهنده ABC است و در کبد و ماکروفاژها تظاهر می‌یابد (۷). ژن ABCA1 نیز جزء همین خانواده بوده و اخیرا به عنوان یکی از تنظیم کننده‌های مهم جریان کلسترول در فرآیند انتقال معکوس کلسترول شناخته شده است (۸، ۹). ABCA1 و ABCG1 تنظیم کننده اصلی خروج کلسترول و فسفولیپید از سلول‌های فوم ماکروفاژ هستند با این تفاوت که ABCA1 این مواد را به لیپوپروتئین‌های عاری از چربی انتقال داده و باعث تشکیل HDL اولیه می‌شود و ABCG1 مسئول انتقال کلسترول به HDL بالغ است (۸، ۴). نقش ABCA1 به عنوان صادر کننده چربی سلول، زمانی معلوم گشت که کشف این ژن، ژن معیوب در بیماران تانژیته شناخته شد (۱۰). بیماران تانژیته HDL بسیار کمی دارند و قادر به خارج کردن کلسترول از سلول به آپولیپروتئین A-I نیستند و تجمع کلسترول استر در بسیاری از بافت‌ها به ویژه سرخرگ‌ها دیده می‌شود و آترواسکلروزیس زود هنگام نیز از دیگر عوارض این بیماری است (۱۱). علاوه بر نمونه‌های انسانی، فقدان عملکرد ژن ABCA1 در موش‌ها نیز باعث ایجاد عوارض مشابهی مانند بیماران تانژیته می‌شود (۱۲، ۱۳). سلول‌های فوم ماکروفاژ علاوه بر عروق قلب در بسیاری از بافت‌های بدن نظیر کبد، ریه و طحال دچار تجمع می‌شوند و نقص یا کمبود انتقال دهنده‌های ABCA1 و ABCG1 باعث التهاب مزمن و گاهی

روز معین از آن‌ها دعوت به عمل آمد و پس از ارائه توضیحات درباره روند اجرای پژوهش، ۵۳ نفر، داوطلب شرکت در پژوهش شدند که پس از تکمیل پرسش‌نامه‌ی پزشکی و فعالیت بدنی، ۳۶ نفر از بین بانوان متاهل و خانه دار ارومیه‌ای (با دامنه سنی ۳۵-۳۰ و شاخص توده بدنی بالاتر از ۳۰) که شرایط شرکت در پژوهش را داشتند انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه شاهد (۱۸ نفر)، و گروه تجربی (۱۸ نفر)، قرار گرفتند.

معیارهای ورود به مطالعه: زنان ۳۰ تا ۳۵ سال، شاخص توده‌ی بدنی بزرگ تر یا مساوی 30 kg/m^2 ، نداشتن سابقه‌ی فعالیت جسمانی منظم، داشتن عادات ماهیانه منظم، مصرف نکردن سیگار در شش ماه اخیر، مصرف نکردن دارویی که بر ضربان قلب یا وزن بدن مؤثر باشد. و معیارهای خروج از مطالعه شامل موارد زیر بود: بارداری در طی انجام مطالعه، عدم تمایل به ادامه شرکت در مطالعه و داشتن رژیم غذایی برای کاهش وزن. پس از آن که آزمودنی‌های داوطلب حائز شرایط شرکت در تحقیق مشخص شدند متغیرهای زمینه‌ای شامل سن (سال)، قد (سانتیمتر) / توسط دستگاه Seka دیجیتالی ساخت آلمان با دقت ۰/۱ سانتی متر، وزن (با دستگاه وزن سنج دیجیتالی Seka دیجیتالی ساخت آلمان با دقت ۰/۱ کیلوگرم)، درصد چربی بدن و شاخص توده بدنی (کیلوگرم بر متر مربع) توسط دستگاه دیجیتالی / Composition logic (Body fat analyzer Body) ساخت کشور کره، ضربان قلب (ضربان در دقیقه) توسط دستگاه ضربان سنج پولار مدل Ft1m ساخت کشور فنلاند، فشار خون استراحت (میلی متر جیوه) با دستگاه فشارسنج عقربه‌ای

ALPK-2 مدل V-500 و همچنین زمان‌های تمرین آزمودنی‌ها توسط زمان سنج یجیتال با دقت ۰/۱ ثانیه اندازه‌گیری شد.

برنامه تجربی

در این مرحله آزمودنی‌های گروه تجربی با نظارت آزمون‌گرها تمرینات هوازی را با شدت متوسط ۷۵-۶۵ درصد ضربان قلب ذخیره به مدت ۱۲ هفته، هفته‌ای ۳ جلسه، و هر جلسه در دامنه زمانی ۶۰-۵۵ دقیقه اجرا کردند، که شامل ۱۵ دقیقه گرم کردن با انواع دوها، حرکات کششی و نرمشی بود، سپس حرکات ایروبیک شامل انجام حرکات پایه که ترکیبی از ایروبیک با فشار کم و ایروبیک با فشار زیاد بود با ۶۵ درصد ضربان قلب ذخیره به مدت ۲۰ دقیقه در هفته اول اجرا شد که در هفته دوازدهم به ۳۰ دقیقه با ۷۵ درصد ضربان قلب ذخیره آزمودنی‌ها رسید و موسیقی جلسات تمرین توسط مربی با ریتمی که هدف از آن استفاده از ۶۵ تا ۷۵ درصد ضربان قلب ذخیره در آزمودنی‌ها بود انتخاب شد. در انتهای هر جلسه تمرینی، عمل سرد کردن نیز با اجرای دوی نرم، حرکات کششی و نرمشی به مدت ۱۰ دقیقه انجام شد و از آزمودنی‌های گروه شاهد خواسته شد که در طی این ۱۲ هفته بدون مداخله، به فعالیت روزانه خود ادامه دهند. برنامه تمرینات هوازی بر اساس ضربان قلب ذخیره طراحی گردید. جهت کنترل شدت تمرینات ضربان قلب ۳ بار در هر جلسه و به ترتیب: قبل و بعد از تمرینات هوازی و یکبار نیز در زمان سرد کردن با استفاده از ضربان سنج پلار اندازه‌گیری شد و از طریق فرمول کارونن محاسبه گردید.

$$[\text{ضربان قلب استراحت} + 0.65 \times (\text{ضربان قلب استراحت} - \text{ضربان قلب بیشینه})] = \text{ضربان قلب ذخیره}$$

نمونه‌گیری خونی

۴۸ ساعت قبل از اولین جلسه تمرینی و ۴۸ ساعت بعد از آخرین جلسه تمرینی، از ورید بازویی تمام

آزمودنی‌های هر دو گروه در حالت ۱۲-۱۰ ساعت ناشتایی و در حالی که آزمودنی‌ها در فاز لوتال سیکل قاعده‌گی (برای جلوگیری از روبه‌رو شدن با تغییرات هورمونی سیکل قاعده‌گی) قرار داشتند در شرایط

آزمایشگاهی و به میزان ۱۰ میلی لیتر به منظور بررسی سطح پایه بیان ژن ABCG1 نمونه‌گیری خونی به عمل آمد و در لوله‌های آزمایشی حاوی ماده ضدانعقاد EDTA جمع‌آوری شد و جهت تجزیه و تحلیل به آزمایشگاه فرستاده شد.

روش آزمایشگاهی بیان ژنی ABCG1

استخراج RNA از نمونه‌های خونی با استفاده از تریزول (شرکت Invitrogen) انجام شد. سپس RNA توسط محلول کلروفرم (Merck، آلمان) جداسازی و با استفاده از ایزوپروپانول (Merck، آلمان) رسوب داده شد. کمیّت و کیفیت RNA حاصله با استفاده از اسپکتوفتومتری UV مورد بررسی قرار گرفت. برای ساخت cDNA از کیت (Fermentas, Canada) first strand Cdna synthesis kit طبق دستورالعمل شرکت سازنده به صورت زیر استفاده شد.

2µl RNA و 1µl Oligo dt ، و آب DEPC به مقداری که محتوای کل موجود در تیوب به حجم 12 µl برسد به تیوب اضافه شد. به مدت ۵ دقیقه در دمای ۴۲ درجه در دستگاه PCR ساخت شرکت Eppendorf آلمان قرار داده شد. سپس، 4 µl reaction buffer 5X، 1µl Ribolock Ribonuclease و 2µl Dntp و 1µl Transcription Inhibitor از کیت Fermentas ساخت کشور کانادا به آن اضافه شد و سپس در دمای ۴۲ درجه به مدت ۱ ساعت و در دمای ۷۰ درجه به مدت ۵ دقیقه و در دمای ۴ درجه به مدت ۷ دقیقه در دستگاه PCR قرار داده شدند تا cDNA سنتز شود. سطح نسبی mRNA ی ژن ABCG1 با روش RT-PCR نیمه کمی اندازه‌گیری شد. این روش به کمک آغازگرهای ویژه ی ABCG1 شامل توالی 5'- ABCG1-Forward: (PCR product) AGCCCAAGTCGGTGTGTGTC-3' و 5'- ABCG1-Reverse: (length: 131 bp Tm: 58 PCR) TGTATCCTTTCTTCCACCAG - 3' بود و یک قطعه ی ۷۰۰ جفت بازی از ژن GAPDH را تکثیر می‌کند. مراحل PCR علاوه بر دناتوراسیون اولیه (۹۵ درجه، ۳ دقیقه) و طویل شدن نهایی (۷۲ درجه ی ۱۰ دقیقه)، شامل ۳۵ تکرار از سه مرحله ی زیر بود .

- ۱- دناتوراسیون ۹۴ درجه‌ی سانتی‌گراد به مدت ۳۰ ثانیه،
- ۲- دمای جفت شدن ۶۲-۵۸ درجه‌ی سانتی‌گراد به مدت ۴۵ ثانیه،
- ۳- دمای طویل شدن ۷۲ درجه به مدت ۱ دقیقه. آزمون‌ها حداقل سه بار تکرار شدند و در انتها محصولات PCR الکتروفورز شدند و روی ژل آگارز قرار گرفتند. در این آزمایشات از دستگاه الکتروفورز ساخت شرکت BIO RAD با ولتاژ ۷۰ استفاده گردید و در پایان الکتروفورز، باندها با استفاده از نور UV در دستگاه Gel Logging 212 Pro Imaging system (Carestream, USA) مشاهده شد و از آن‌ها عکس تهیه گردید.

تجزیه و تحلیل آماری

نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کلوموگروف اسمیرنوف بررسی شد و پس از حصول اطمینان برای استفاده از آزمون‌های پارامتریک، برای بررسی تغییرات بیان ژن از آزمون تی مستقل با نرم افزار PSW Statistics نسخه ۱۸ در سطح معنی داری $P < 0.05$ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها

جدول ۱ مربوط به مشخصات سن و قد آزمودنی‌هاست که نشان می‌دهد میانگین سنی درگروه شاهد و تجربی به ترتیب $32 \pm 2/41$ و $32 \pm 1/23$ سال و میانگین وزنی آنها به ترتیب $83 \pm 1/28$ و $83 \pm 1/49$ کیلوگرم بود. جدول ۲ مشخصات فیزیولوژیایی گروه شاهد و تجربی را نشان می‌دهد و گویای آن است که در

گویای آن است که بیان ABCG1 در پاسخ به ۱۲ هفته تمرین منظم ورزشی افزایش یافت، و ژن GAPDH که به عنوان کنترل تکثیر ژن ABCG1 به کار رفته است در تمام نمونه‌ها بیان شده است. و در شکل‌ها به روشنی نشان داده شده است که بیان ژن ABCG1 در گروه تجربی نسبت به گروه شاهد بالا است.

اثر تمرینات منظم ورزشی در گروه تجربی وزن، درصد چربی و متغیر شاخص توده‌بدنی به طور معنی‌داری کاهش یافت ($P < 0/001$)، در حالی که در گروه شاهد تغییر معنی‌داری مشاهده نگردید ($P > 0/05$). همچنین متغیر فشار خون در گروه تجربی کاهش معنی‌داری نشان داد ($P < 0/001$)، اما در گروه شاهد کاهش معنی‌داری نشان داده نشد ($P < 0/31$). نتایج بررسی‌های آماری

جدول ۱. جدول مربوط به سن و قد آزمودنی‌ها در گروه شاهد و تجربی

گروه متغیر	گروه شاهد		گروه تجربی	
	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون
سن (سال)	۳۲ ± ۱/۲۳	۳۲ ± ۱/۲۳	۳۲ ± ۲/۴۱	۳۲ ± ۲/۴۱
قد (سانتی‌متر)	۱۵۵ ± ۴/۱۷	۱۵۵ ± ۴/۱۷	۱۵۶ ± ۳/۱۱	۱۵۶ ± ۳/۱۱

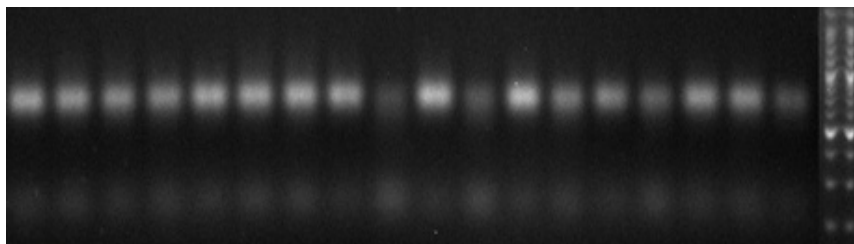
جدول ۲. شاخص‌های فیزیولوژیایی در گروه شاهد و تجربی

گروه متغیر	گروه شاهد		گروه تجربی	
	پیش آزمون	پس آزمون	پیش آزمون	پس آزمون
BMI (kg/m^2)	۳۴/۰۶ ± ۳/۲۴	۳۴ ± ۲/۵۲	۳۴ ± ۱/۴۸	۳۱ ± ۳/۳۹ [#]
وزن (کیلوگرم)	۸۳ ± ۱/۲۸	۸۳ ± ۲/۰۱	۸۳ ± ۱/۴۹	۷۹ ± ۰/۱۴ [#]
درصد چربی بدنی	۳۰/۵۹ ± ۳/۳۶	۳۲/۵۶ ± ۴/۰۶	۳۱/۴ ± ۳/۹۸	۲۷/۴۹ ± ۲/۹۴ [#]
فشارخون دیاستول (میلی‌مترجیوه)	۷/۷ ± ۱/۲۹	۷/۹ ± ۱/۴۷	۷/۵ ± ۱/۱۲	۷/۱ ± ۰/۷۵ [#]
فشارخون سیستولی (میلی‌مترجیوه)	۱۱/۴ ± ۱/۹	۱۱/۹ ± ۱/۷	۱۱/۴ ± ۱/۰۴	۱۱/۰۱ ± ۱/۹ [#]
ضربان قلب ذخیره (ضربه در دقیقه)	۷۵/۸ ± ۹/۷۵	۷۴/۵ ± ۸/۵	۷۹/۷ ± ۵/۷۶	۷۴/۳ ± ۵/۹ [#]

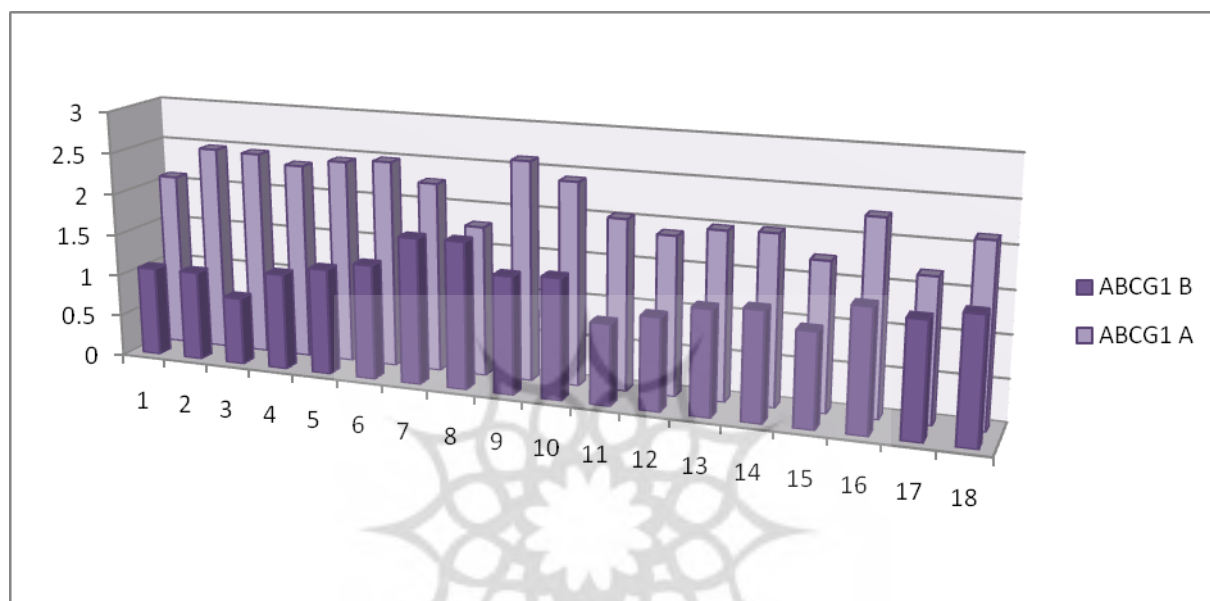
‡ معناداری نسبت به گروه شاهد ($P < 0/001$)؛ مقادیر به شکل انحراف معیار ± میانگین بیان شده است. وزن، درصد چربی، فشار خون دیاستول، فشارخون سیستول و ضربه در دقیقه، در ۳۶ نفر از آزمودنی‌ها در هر دو گروه تجربی و شاهد در دو دوره پیش و پس از ۱۲ هفته تمرین منظم ورزشی اندازه‌گیری شد و جدول فوق گویای آن است که تغییرات در گروه تجربی معنی‌دار بوده است.

شکل ۱. بررسی الکتروفورزی بیان ژن ABCG1 در زنان چاق کم تحرک، با استفاده از فن RT-PCR و الکتروفورز ژل آگاروز ۱ درصد است. (نشانه اندازه (Size Marker) به کار رفته GeneRuler 100 bp plus #SM 0321 از شرکت Fermentas است). شکل ارائه شده نمونه‌ای از نتایج بیان ژن ABCG1 پس از ۱۲ هفته تمرین منظم ورزشی است

شکل ۲. بررسی الکتروفورزی بیان ژنی ABCG1 در زنان چاق کم تحرک با استفاده از فن RT-PCR. شکل ارائه شده نمونه ای از نتایج بیان ژن الکتروفورزمحصولات RT-PCR روی ژل آگاروز ۱ درصد مربوط به گروه شاهد می باشد.

شکل ۳. نمودار نسبت بیان ABCG1 به GAPDH. اندازه گیری بیان ژن ABCG1 در گروه تجربی قبل و بعد از مداخله تمرینی با استفاده از فن RT-PCR نیمه کمی. GAPDH.

بحث و نتیجه گیری

کلسترول کبدی در موش های صحرایی ماده پرداخت و نشان داد که انجام فعالیت بدنی باعث افزایش بیان ژن ABCG1 می شود و برخی از شرایط مانند تغذیه، رژیم های غذایی و فعالیت بدنی بر بیان این پروتئین ها تأثیر می گذارد و رژیم غذایی پرچرب باعث کاهش در بیان ژن ABCG1, ABCG4 و ABCG8 می شود (۲۱). در تحقیق دیگری صفرزاده و همکارانش به بررسی تأثیر ۱۲ هفته تمرین هوازی روی نوارگردان، بر بیان ژن ABCA1 در بافت های (کبد، عضله دوقلو و قلب) موش ویستار پرداخت و به این نتیجه رسیدند که بیان ژن ABCA1 در کبد و عضله دوقلو در پاسخ به تمرین هوازی با افزایش معنی داری همراه است (۲۲). همچنین خبازیان (۲۰۱۰) در

هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر دوازده هفته تمرین منظم ورزشی بر بیان ژن ABCG1 زنان چاق کم تحرک بود. نتایج تحقیق حاضر نشان داد که انجام یک دوره ۱۲ هفته ای تمرین هوازی باعث افزایش معنی داری در بیان mRNA ژن ABCG1 در زنان چاق کم تحرک گردید. تاکنون تحقیقات محدودی در دنیا در باره نقش تمرینات ورزشی روی بیان ژن ABCG1 انجام شده که اغلب آن ها روی حیوانات انجام شده است (۱۹،۲۰). در این زمینه قنبری نیاکی و همکاران (۱۳۹۱) به بررسی تأثیر هشت هفته تمرین استقامتی با و بدون عصاره ی پسته ی وحشی (بنه) بر بیان ژن ABCG1 کبد و غلظت

زنان چاق انجام شده است. در این پژوهش ما فقط به بررسی تاثیرات تمرین منظم ورزشی بر روی سلول‌های خونی پرداختیم، ممکن است این تاثیرات مشاهده شده منعکس کننده تاثیرات مشابهی در سلول‌هایی نظیر سلول‌های اندوتلیوم، سلول‌های چربی، سلول‌های کبدی، و سایر سلول‌هایی باشد که در سوخت و ساز چربی نقش دارند. علی‌رغم روشن شدن تاثیر تمرین بر انتقال دهنده‌های ABCA1 و ABCG1، انجام پژوهش‌هایی برای بررسی تاثیر تمرین بر این عامل اصلی و مهم در برداشت کلسترول از بافت‌های پیرامونی، در جوامع امروزی که افراد زیادی از آتروسکلروزیس رنج می‌برند ضروری است. با این حال ساز و کار تاثیر تمرین هوازی بر بیان ژن ABCG1 نیاز به بررسی‌های بیشتری دارد.

تقدیر و قدردانی

نویسندگان این مقاله مراتب سپاسگزاری خود را از شرکت کنندگان در این تحقیق، و همچنین پژوهشگره زیست فناوری دانشگاه ارومیه اعلام می‌دارد.

تحقیق مشابهی به بررسی تاثیر شش هفته تمرین استقامتی بر بیان ژن ABCA1 کبدی موش ویستار پرداخت و یافته‌های حاکی از این تحقیق گویای آن بود که شش هفته تمرین استقامتی باعث افزایش بیان ژن ABCA1 کبدی می‌شود (۱۹). اما از جمله پژوهش‌های صورت گرفته که نمونه‌های انسانی را مورد بررسی قرار دادند، مطالعات رشیدلمیر و همکارانش بود که گزارش کردند تمرین تک جلسه‌ای مقاومتی باعث افزایش بیان ژن ABCA1 در لنفوسیت خون دختران دانشگاهی می‌شود و این معنی‌داری در شدت‌های بالاتر تمرین (۸۰ درصد قدرت بیشینه) قوی‌تر بود (۱۶). و در پژوهشی دیگر رشیدلمیر با بررسی تاثیر تمرین مقاومتی بر بیان ژن ABCG1 در سلول‌های PBMN زنان ورزشکار، نشان داد که تمرینات ورزشی مقاومتی موجب افزایش بیان ژن ABCG1 در سلول‌های PBMN زنان ورزشکار می‌شود (۱۷). که نتایج تحقیقات گفته شده با نتایج تحقیق حاضر همسومی‌باشد. و تحقیقی که با نتایج ما ناهمسو باشد یافت نشد. پژوهش حاضر نقش تمرین بر بیان mRNA ژن ABCG1 به روش نیمه تجربی و با اجرای برنامه تجربی برای اولین بار روی

منابع

1. Oram John F. HDL Apolipoproteins and ABCA1: Partners in the removal of excess cellular cholesterol. *Arterioscler Thromb Vasc Biol* 2003; 23:720-727.
2. Hattori H, Takeshi K, Tohr E, Eiji S, Takayuki F, Sadao T et al. Association of Coronary Heart Disease with Pre-HDL Concentrations in Japanese Men. *Clin Chem* 2004; 50(3):598-595.
3. Khalil MF, Wagner WD, Goldberg IJ. Molecular interactions leading to lipoprotein retention and the initiation of atherosclerosis. *Arterioscler Thromb Vasc Biol* 2004; 24(2):211-218. [In Persian]
4. Gelissen IC, Harris M, Rye KA, Quinn C, Brown AJ, Kockx M et al. ABCA1 and ABCG1 synergize to mediate cholesterol export to apoA-I. *Arterioscler Thromb Vasc Biol* 2006; 26(3): 534-40.
5. Yvan-Charvet L, Wang N, Tall AR. Role of HDL, ABCA1, and ABCG1 transporters in cholesterol efflux and immune responses. *Arterioscler Thromb Vasc Biol* 2010; 30(2):139-43.
6. Tall A, Jiang X, Luo Y, Silver D. George Lyman Duff Memorial Lecture. Lipid Transfer Proteins, HDL Metabolism and Atherogenesis. *Arterioscler Thromb Vasc Biol* 2000; 20:1185-8.
7. Singaraja R, Bocher V, James E, Clee S, Zhang L, Leavitt B et al. Human ABCA1 BAC transgenic mice show increased high density lipoprotein cholesterol and ApoAI-dependent efflux stimulated by an internal promoter containing liver X receptor response elements in intron 1. *J Biol Chem* 2001; 276(36): 33969.
8. Butcher LR, Thomas A, Backx K, Roberts A, Webb R, Morris K. Low-intensity exercise exerts beneficial effects on plasma lipids via PPAR[gamma]. *Med Sci Sports Exercise* 2008; 40(7): 1263-70
9. Li AC, Glass CK. PPAR- and LXR-dependent pathways controlling lipid metabolism and the development of atherosclerosis. *J Lipid Res* 2004; 45(12): 2161-73.

10. Aiello R, Brees D, Francone OL. ABCA1-deficient mice. Insights into the role of monocyte lipid efflux in HDL formation and inflammation. *Arteriosclerosis Thromb Vasc Biol* 2003; 23(6): 927-80.
11. Basso F, Freeman L, Knapper C, Remaley A, Stonik J, Neufeld E et al. Role of the hepatic ABCA1 transporter in modulating intrahepatic cholesterol and plasma HDL cholesterol concentrations. *Journal Lipid Res* 2003; 44:296- 302.
12. Orso E, Broccardo C, Kaminski W.E, Bottcher A, Liebisch G, Drobnik W et al. Transport of lipid from Golgi to plasma membrane is defective in tangier disease patient and ABCA1 deficit mice. *Nat Genet* 2000; 24:192-6
13. Schreyer S, Hart L , Attie A. Hypercatabolism of lipoprotein-free apolipoprotein A-I in HDL-deficient mutant chicken. *Arterioscler Thromb* 1994; 14:2053-9.
14. Srivastava N. ATP binding cassette transporter A1 – key roles in cellular lipid transport and atherosclerosis. *Mol Cell Biochem* 2002; 237:155-64.
15. Hoang A, Tefft C, Duffy SJ, Formosa M, Henstridge DC, Kingwell BA et al. ABCA1 expression in humans is associated with physical activity and alcohol consumption. *Atherosclerosis* 2008; 197(1): 197-203.
16. Rashid lamir A, Droodi S, Ebrahimie Atri A. The investigation effect of aerobic and resistance exercise on lymphocytes ABCA1 gene expression in well-trained girls. *Journal of Sport and Biomotor Science* 2012; 1(12):5-22. [In Persian].
17. Rashidlamir A, Ghanbari-Niaki A, Saadatnia A. Effect of eight weeks wrestling and wrestling-technique based circuit training on lymphocyte ABCA1 gene expression and plasma apolipoprotein I-A. *World J Sport Sci* 2011; 4(2): 144-50 [In Persian].
18. Rashidlamir A. Effect of aerobic training ABCG1 experssion in PBMN in Athletic womens. *Journal of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences* Mar-Apr 2012; 20(1). 1-9 [In Persian].
19. Khabazian B, Ghanbari-Niakki A, Hosseini-Kakhk A, Rahbarizadeh F, Hedayati M, Jabari Noghabi M. The Effect of Short Term Endurance Training on the Expression of Hepatic ABCA1 and Reverse Cholesterol Transport in Male Wistar Rats. *Iranian Journal of Endocrinology & Metabolism*. Jaunary 2010; 5(11):568-576 [In Persian].
20. Rashidlamir A, Saadatnia A, Ebrahimi atri A, Delfan M. Effect of six weeks of wrestling and circuit physical fitness training on lymphocyte ABCA1 gene expression in well-trained werstlres. *Sport medicine* 2011:9(3):129-138 [In Persian].
21. Ghanbari-Niaki A, Zare-Kookandeh N, Deldar H, ZareKookandeh A, Baghaei-Tehrani R. Visceral fat ABCG1, ABCG5 and Visfatin gene expression in response to a treadmill running program with or without a liquid pistachioatlantica (Bene) extraction in female rats. *The Iranian Journal of Cardiac Surgery* 2013;13:10-16
22. Safarzadeh Golpordsari, A. Effect of 12 weeks of aerobic training on male rat tissues ABCA1 experssion, plasma apoA-I and HDL. [MS thesis]. Supervisor: Abbas Ghanbari-Niaki: Tarbiat Modarres University .2008 [In Persian].

The effect of twelve weeks of aerobic training on ABCG1 gene expression in inactive obese women

Tofighi A, Babaei S*

Urmia University

Received: 06/11/2013

Revised: 01/02/2014

Accepted: 11/02/2014

*Correspondence:

Solmaz Babaei, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Urmia University, Urmia, Iran.

E-mail:

so_babaei@yahoo.com

Abstract

Introduction and purpose: ABCG1 protein is a membrane transporter is a key intermediary in the delivery of cholesterol from lipid-rich macrophages to apo-lipoprotein A. Which is one of the steps in reverse cholesterol transport body and final step in the prevention of atherosclerosis. ABCG1 Increased expression may prevent the formation of lipid-rich macrophages and consequently reduce the risk of atherosclerosis ABCG1 transporter is responsible for making and forming of HDL particles and therefore probably plays a crucial role in prevention of Coronary artery diseases. The purpose of the present study The effect of twelve weeks of aerobic training on ABCG1 Gene expression in inactive obese women.

Materials & Methods : 36 healthy women participated in this study and randomly assigned to control group (n=18) and experimental group (with an average age of 30- 35, BMI >30) (kg/m²). Exercise program involved a12-week training with intensity of 65-75% of reserve heart rate done three days per week in one session of 55-60 minute period. Blood samples were collected 48 hours before the first session and 48 hours after the last session (subjects were fasting). ABCG1 gene expression was measured using semi-quantitative-RT-PCR. Data were analyzed by t- test software .

Results: data analysis showed that expression of ABCG1 mRNA was significantly increased following a single-session exercise in exercise group in Compared with the control group.

Conclusion: It can be concluded aerobic exercise increases the expression of mRNA ABCG1 gene on in inactive Obese Women, and be effective in prevention of cardiovascular disease.

Keywords: ABCG1, women, aerobic Exercise